

Omgevingswet en Geluid

Op 1 juli 2022 zal de Omgevingswet naar alle waarschijnlijkheid in werking treden. Onderdeel van de Omgevingswet is het ‘aanvullingsspoor geluid’. Voor het aspect geluid gaat er veel veranderen. Er zijn een aantal verplichtingen waar het bevoegd gezag aan moet voldoen. Daarnaast krijgt u veel beoordelingsvrijheid om geluid passend te regelen in uw gemeente. Met deze kennismail nemen wij u in vogelvlucht mee in de voor u grootste veranderingen op het gebied van geluid.

Wij kunnen ons voorstellen dat u vragen heeft over één of meerdere onderwerpen na het lezen van deze kennismail. Hiervoor kunt u terecht bij Petra Kugel en Sjoerd de Vries van het projectteam Omgevingswet via projectteamomgevingswet@od-groningen.nl of 0598 788 000.

Ook hebben we een tijdlijn opgenomen waarin verschillende data staan die van belang zijn. Deze tijdlijn kunt u ook gebruiken om te bezien wanneer bepaalde acties in gang moeten worden gezet. Niet alle data zijn een vast gegeven. Sommige deadlines kunnen om wat voor reden dan ook in de loop van het proces veranderen.

Inhoudsopgave

• Hoofdpijnen	2
• Omgevingsvisie en Omgevingsplan	3
• Bruidsschat	5
• Basisgeluidemissie (BGE)	6
• Gezoneerde industrieterreinen	9
• Sanering wegverkeerslawaaï	11
• Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en Centrale Voorzieningen Geluidgegevens (CVGG)	12
• Geluidproductieplafond	14
• Tijdlijn: de weg naar 2029	15

Hoofdpijnen

De belangrijkste veranderingen binnen de Omgevingswet (Ow) hebben betrekking op de volgende twee onderdelen:

Voor de meeste milieubelastende activiteiten (mba's) zullen de landelijke geluidnormen (zoals nu opgenomen in het Activiteitenbesluit) komen te vervallen.

De bescherming van geluidgevoelige gebouwen tegen geluid van bedrijven staat niet meer opgenomen in de algemene rijksregels. De normen moeten door gemeenten worden opgenomen in het Omgevingsplan. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan daarvoor instructieregels. Dit biedt meer ruimte voor lokale gebiedsgerichte bescherming dan tot nu toe het geval is.

Aspecten die nu nog voornamelijk in de Wet geluidhinder zijn geregeld (railverkeer-, wegverkeerslawaaï, geluid van gezoneerde industrieterreinen) worden op een nieuwe manier gereguleerd.

Het aanvullingsspoor geluid vult het nieuwe stelsel van omgevingsrecht aan. Doel van dit aanvullingsspoor is het voorkomen van de ongebeeerde groei van geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen. Instrumenten daarvoor zijn: geluidproductieplafonds voor industrieterreinen, provinciale wegen en spoorwegen. Daarnaast wordt voor gemeentelijke wegen de basisgeluidemissie ingesteld.

Het aanvullingsspoor geluid bestaat uit de Aanvullingswet Geluid, een Aanvullingsbesluit en een Aanvullingsregeling. Zowel de Aanvullingswet Geluid als het Aanvullingsbesluit Geluid zijn reeds gepubliceerd in het Staatsblad. In de Aanvullingswet Geluid staat o.a. het normenkader en worden de systemen van de BasisGeluidEmissie (BGE) en de GeluidProductiePlafonds (GPP's) mogelijk gemaakt. In het Aanvullingsbesluit Geluid worden de systemen nader uitgewerkt en tevens wordt de sanering van hoge geluidbelastingen beschreven.

In de Aanvullingsregeling Geluid worden allerlei technische en praktische onderdelen van het stelsel ingevuld. Op 26 maart 2021 is de Aanvullingsregeling geluid gepubliceerd als eerste van de vier aanvullingsregelingen voor de Omgevingswet ondanks de nog openstaande discussie omtrent de toepassing van art 3.5 (aftrek stille banden).

Op dit moment wordt de Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï 2022 voorbereid. De verwachting is dat deze in mei 2021 ter consultatie zal worden voorgelegd. Het doel van de regeling is het beperken van de geluidsbelasting van wegen en spoorwegen aan woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen en het beperken van het geluidsniveau binnen woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen. Bij het ingaan van de Omgevingswet wordt de Wet geluidhinder en de bijbehorende besluiten ingetrokken. Hierbij is nog wel sprake van een overgangsrecht zoals beschreven in het Aanvullingsbesluit Geluid.

Wat betekent dit voor de gemeente?

Het overgangsrecht is uitsluitend bedoeld voor lopende procedures. De Aanvullingswet Geluid kent een aantal nieuwe instrumenten waaraan al spoedig na het van kracht worden van de Omgevingswet invulling moet worden gegeven. Het is aan te bevelen hierop te anticiperen waardoor met een goede dataset deze instrumenten kunnen worden gevuld. Hierdoor kan een foutencorrectie in de toekomst worden voorkomen.

Omgevingsvisie en Omgevingsplan

Heeft u als gemeente een visie over geluid in de fysieke leefomgeving, over geluid en gezondheid of over geluid lokaal of gebiedsgericht? In de Omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. De gemeente stelt één Omgevingsvisie voor het hele grondgebied vast. Ook kan de gemeente samen met een andere gemeente of met de provincie een gezamenlijke of regionale Omgevingsvisie opstellen.

De visie wordt vertaald naar regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Deze regels worden opgenomen in het omgevingsplan. Het Omgevingsplan geeft daarmee invulling aan de maatschappelijke opgaven uit de visie. De omgevingsdiensten kunnen de gemeente ondersteunen bij het opstellen van een visie en het (voorwerk voor het) opstellen van een omgevingsplan.

Wat betekent dit voor de gemeente?

Er gelden minder direct werkende landelijke regels voor geluid. Geluidnormen worden opgenomen in het Omgevingsplan. Instructieregels hiervoor zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De gemeente heeft veel afwegingsruimte voor het geluid van milieubelastende activiteiten (voorheen inrichtingen). Ga je voor een standaardwaarde voor je hele grondgebied of kies je juist voor een gebiedsgerichte benadering. Zijn er gebieden waar je meer geluid wil toestaan (bedrijventerreinen, centrumgebieden) en gebieden waar je juist minder geluid wenst (landelijke omgeving, woonwijken, natuurgebieden)? Waar wil je muziek evenementen toestaan? Geluidregels kun je direct in het Omgevingsplan regelen, maar ook in een beleidsregel (gebiedsgericht geluidbeleid) waar naar verwezen wordt in het Omgevingsplan. Het is aan de gemeente om geluidnormen vast te stellen waarmee voldaan wordt aan de Omgevingsvisie.

Wat kunnen wij voor u betekenen?

Vanuit de verschillende expertises en praktijkervaring heeft de Omgevingsdienst Groningen (ODG) een scherp beeld van de opgaven, aandachtspunten en kansen voor het eigen werkgebied op het gebied van bouw, milieu en duurzaamheid.

De ODG kan ondersteunend zijn zowel inhoudelijk als in het proces en kan u ondersteunen bij:

- het maken van een omgevingsanalyse;
- het adviseren over haalbare doelen en realistische ambities;
- het adviseren over de inhoud van/het meeschrijven aan de omgevingsvisie of het Omgevingsplan;
- het adviseren over en het ondersteunen bij de Milieueffectrapportage (MER).

Op welke wijze de ODG een bijdrage levert, is afhankelijk van wat de gemeente met de Omgevingsvisie of het Omgevingsplan wil bereiken.

Al met al levert de Omgevingswet veel gemeenten een behoorlijke hoeveelheid werk op. De ODG kan hierbij ondersteunen.

De bruidsschat

Geluid is vooral een lokaal vraagstuk. Onder de Omgevingswet verhuizen veel geluidregels van het Rijk naar de gemeente. Het gaat om de regels waarvan vooral de locatie bepaald welke regel passend is. Denk bijvoorbeeld aan een horeca concentratiegebied, een landelijke omgeving, een regionaal crossterrein of een evenemententerrein. Gemeentes krijgen de bevoegdheid om eigen geluidregels te stellen. De regels die zich vooral lenen om lokaal gesteld te worden, zijn opgenomen in de bruidsschat.

De echte schat is niet de bruidsschat zelf, maar de ruimte die met de overdacht van regels ontstaat om zelf passende lokale regels te stellen.

De bruidsschat zijn dus huidige rijksregels die niet meer terugkomen op rijksniveau onder de Omgevingswet. Deze bruidsschat wordt van rechtswege onderdeel van het ‘tijdelijke’ omgevingsplan van de gemeente. Het is aan de gemeente om, uiterlijk voor 2029, de regels definitief over te nemen in het omgevingsplan. De gemeente mag de bruidsschat regels wijzigen of laten vervallen. Geluid kan hierdoor lokaal worden geregeld, voor het gehele grondgebied van een gemeente of juist op maat voor een specifieke locatie.

Waarom is het belangrijk om te kijken naar de bruidsschat? De bruidsschat maakt onderdeel uit van de bestuurlijke afwegingsruimte van de Omgevingswet en het is dus onder andere afhankelijk van de visie, doelstellingen en ambities van de gemeente en van maatschappelijke vraagstukken die eventueel op een locatie spelen. De bruidsschat geluid is bij uitstek lokaal maatwerk.

De ODG denkt graag actief mee bij de veranderopgave en het analyseren en verwerken van de bruidsschat. Daarbij wordt ook regionaal gekeken. Geluid stopt niet bij de gemeentegrens en we hoeven niet allemaal hetzelfde werk uit te voeren.

Wat betekent dit voor de gemeente?

Vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen gemeenten naar eigen inzicht keuzes maken hoe om te gaan met de onderwerpen die de bruidsschat reguleert. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om regels te schrappen, te specificeren of beter af te stemmen op de lokale situatie. Wanneer een gemeente geen keuzes maakt en de bruidsschat dus niet omzet, dan is het in de eerste plaats de vraag of zij in staat is geweest de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet (beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving) optimaal te benutten. De bruidsschatregels komen echter niet direct te vervallen. Uiteindelijk (uiterlijk in 2029) is er geen sprake meer van een tijdelijk deel van het Omgevingsplan, en heeft iedere gemeente een Omgevingsplan nieuwe stijl.

Wat kan de ODG voor de gemeente betekenen?

Wij kunnen adviseren en motiveren welke regels uit de bruidsschat belangrijk zijn voor de lokale doelstellingen en omstandigheden. Wij weten wat de veranderingen zijn en hoe de gemeenten daarmee kunnen omgaan bij het opstellen van een nieuw Omgevingsplan. Wij ondersteunen u bij het transitieproces van het tijdelijk deel van het

Omgevingsplan naar het nieuwe vaste deel. Vragen als: hoe is het nu geregeld, wat verandert er, welke regels staan in de bruidsschat, overnemen of niet overnemen en welke ruimte voor bestuurlijke afweging is er, kunnen wij beantwoorden. Doordat de ODG provinciebreed werkt, kijkt ze ook naar wat jullie buurgemeenten aan het doen zijn.

Het lijkt nu nog of er tijd genoeg is tot 2029, Maar voor een visie vaststellen en het uitwerken van lokaal maatwerk kun je niet over één nacht ijs gaan, Het zal breed gedragen moeten worden wat betekent dat je met vele partijen overleg zal moeten voeren. Stil zitten is dan ook niet verstandig, want de klok tikt door.

Basisgeluidemissie (BGE)

Binnen de Omgevingswet moeten gemeenten en waterschappen de geluidemissie van (vaar)wegen en niet als railverkeer aangewezen spoorlijnen monitoren. Om te bepalen of de geluidsemmissie stijgt, moet eerst de basisgeluidemissie vastgesteld worden. De basisgeluidemissie (BGE) is het geluidsniveau in decibel van het verkeer op een weg in een bepaald basisjaar.

1 Juli 2023 moeten de BGE's van gemeentewegen met 4.500 of meer motorvoertuigen per etmaal beschikbaar zijn. Voor minder drukke wegen (vanaf 1.000 motorvoertuigen per etmaal) moeten de gegevens in 2026 beschikbaar zijn. Daarna moeten gemeenten de ontwikkeling van het geluidniveau iedere vijf jaar monitoren om te bepalen of er maatregelen nodig zijn om de geluidemissie terug te dringen.

Van alle gemeentelijke wegen moet een BGE komen. Dus ook van wegen waar een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt en wegen die tot nu toe niet altijd zijn opgenomen in een regulier telprogramma.

Hoe wordt de Basisgeluidemissie bepaald?

De gemeente is verantwoordelijk om voor gemeentelijke wegen een basisgeluidsemmissie (BGE) vast te leggen. Dit geldt in ieder geval voor drukke wegen. De basisgeluidemissie geldt voor de geluidssituatie in het jaar van inwerkingtreding van de Omgevingswet, namelijk 2022 [1] . Dat jaar is gekozen in de verwachting dat de effecten van overheidsmaatregelen ter bestrijding van Covid-19 op dat moment geen directe invloed meer zullen hebben op de verkeersintensiteit. Mocht in het najaar van 2021 worden verwacht dat ook in 2022 nog dergelijke maatregelen met een direct effect op het verkeer nodig zijn, dan kan 2022 als basisjaar worden heroverwogen.

Om de uitvoeringspraktijk tegemoet te komen, zal de basisgeluidemissie echter gefaseerd worden bepaald. Voor wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal geldt 2022 als basisjaar. Voor rustigere wegen met een intensiteit tussen 1.000 en 4.500 motorvoertuigen per etmaal mag de basisgeluidemissie later worden bepaald, Hiervoor geldt uiterlijk 2026 als basisjaar. Het basisjaar kan worden vervroegd als de gemeente dit wil.

[1] Zie toelichting besluit van 9 december 2020, paragraaf 6.3.2
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2020-557.html>

De voor de BGE benodigde gegevens bestaan veelal uit een combinatie van telgegevens met een verkeersmodel. Vooral bij wegen met weinig verkeer is dat een relatief grote inspanning omdat verkeersmodellen met name voor situaties met minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal minder betrouwbaar zijn. Dat kan ertoe leiden dat andere relatief kostbare methoden zoals tellingsystemen ingezet moeten worden, terwijl juist bij wegen met weinig verkeer de geluidproblematiek over het algemeen niet groot is

In een verkeersmodel zijn de verkeersintensiteiten van vrijwel alle gemeentelijke wegen opgenomen. Het model kan ook worden omgezet naar een milieumodel. De gegevens van dit milieumodel kunnen de basis zijn voor de BGE. Behalve een verkeersmodel kunnen ook verkeerstellingen de basis zijn voor de BGE. Een andere manier om de verkeersintensiteiten in de BGE te zetten, is door gebruik te maken van een land dekkend model met verkeersintensiteiten. Het ministerie van IenW heeft aan het RIVM de opdracht gegeven om te onderzoeken of een dergelijk model tot de mogelijkheden behoort. Of een dergelijk model er ook daadwerkelijk komt wordt in oktober dit jaar bekend.

Gemeenten die in het kader van de richtlijn omgevingslawaai een geluidbelastingkaart moeten publiceren, kunnen de hiervoor benodigde gegevens ook gebruiken voor de monitoring van het geluid van gemeentewegen. De keuze van het jaar 2026 als basisjaar voor de basisgeluidemissie sluit hierbij aan. De verkeersintensiteiten van 2026 zijn immers de basis voor de voor 1 juli 2027 door gemeenten te publiceren geluidbelastingkaarten. Oorspronkelijk was bedoeld ook 2021 als basisjaar te hanteren, omdat ook over dat jaar geluidkaarten gemaakt moeten worden, maar daarvan is afgezien omdat verwacht wordt dat de overheidsmaatregelen ter bestrijding van Covid-19 op een deel van de wegen zullen leiden tot een niet-representatieve verkeersintensiteit. Aan de hand van de resultaten van de monitoring stelt de gemeente vast of de actuele geluidemissie hoger is dan de basisgeluidemissie. Bij een overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB (bijvoorbeeld circa 40% toename van de verkeersintensiteit) dient de gemeente:

- verantwoording af te leggen voor de groei van het geluidemissie op de wegen waarvoor zij verantwoordelijk zijn. De frequentie van de verslaglegging kan gekoppeld worden aan het vijfjaarlijkse actieplan dat (voor zover van toepassing) vereist is op grond van de richtlijn omgevingslawaai.
- de gevolgen voor geluidgevoelige gebouwen in het betreffende geluidaandachtsgebied te onderzoeken.
 - Als ook op geluidgevoelige gebouwen sprake is van een toename van het geluid van meer dan 1,5 dB dient de gemeente te overwegen of voor die gebouwen geluidbeperkende maatregelen of geluidwerende maatregelen getroffen dienen te worden.
 - Als het met meer dan 1,5 dB toegenomen geluid op een geluidgevoelig gebouw echter leidt tot een overschrijding van de grenswaarde op dat gebouw en die overschrijding niet ongedaan wordt gemaakt met geluidbeperkende maatregelen, is de gemeente verplicht te onderzoeken of ook de binnenwaarde wordt overschreden en een besluit te nemen over het treffen van geluidwerende maatregelen om alsnog aan die binnenwaarde te voldoen.

Waar het gaat om wegen, heeft de gemeente in het algemeen de besluitvorming over te nemen maatregelen in eigen hand. Wel is afstemming nodig met buurgemeenten en met andere wegbeheerders als maatregelen zouden leiden tot veranderingen in de verkeersafwikkeling op hun wegen.

Wat betekent dit voor de gemeente?

De BGE bestaat uit een verzameling van gegevens zoals etmaalintensiteiten, voertuigverdelingen, maximumsnelheden en wegdekverhardingen. Het verzamelen van de gegevens kost tijd en vergt een investering. Het verzamelen van deze gegevens is echter een wettelijke verplichting. Daarnaast kunnen de gegevens gebruikt worden voor Omgevingsvisies en Omgevingsplannen.

De BGE wordt opgenomen in het Centrale Voorziening GeluidGegevens (CVGG). Dit betekent dat de BGE het uitgangspunt wordt voor alle akoestisch onderzoeken in de regio. Het is dus van belang dat de BGE zo correct mogelijk gevuld is. Gemeenten kunnen hiervoor een andere partij autoriseren. Echter de bronhouder (gemeente) blijft verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens en het op tijd aanleveren.

Het is belangrijk om voor de BGE een goede dataset te hebben. Omdat de BGE voor het referentiejaar 2022 steeds wordt gebruikt om de vijfjaarlijkse monitoring tegen af te zetten is het van belang dat juist de eerste vaststelling plaatsvindt op een zo goed mogelijk gevuld verkeersmodel. Als bij de vaststelling de verkeersintensiteiten te laag worden ingeschat zit je bij de relatief rustige wegen snel aan een 40% verkeerstoename. Na het vaststellen van de geluidproductieplafonds voor de rijkswegen liep Rijkswaterstaat ook tegen dit probleem aan.

Om de verkeersmodellen goed te kalibreren wordt geadviseerd tellingen uit te (laten) voeren. De basis moet voldoende betrouwbaar zijn. Tevens wordt geadviseerd bij te houden welke maximum snelheden gelden en welke wegdekverhardingen aanwezig zijn.

De CVGG dient bij invoering van de Omgevingswet op 1 juli 2022 klaar te zijn voor het ontsluiten van geluidgegevens. Er komt waarschijnlijk een overgangstermijn van 2 à 3 jaar om de gegevens op orde te brengen.

Wat kan de ODG voor de gemeenten betekenen?

De ODG kan de gemeenten ondersteunen om zich voor te bereiden op de nieuwe situatie. Wij kunnen helpen bij het maken van de BGE en denken mee, zodat de juiste gegevens in de BGE terecht komen. Daarnaast beschikken we over de software (Geomilieu) om de geluidemissie te berekenen en op kaart weer te geven.

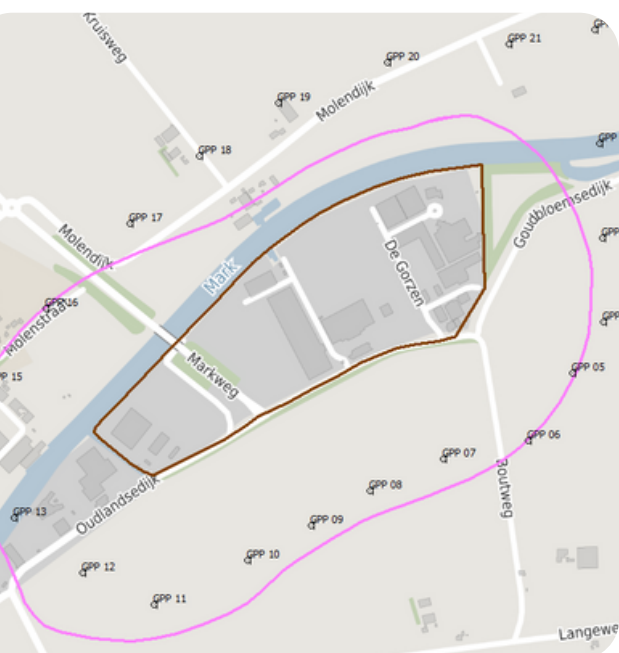
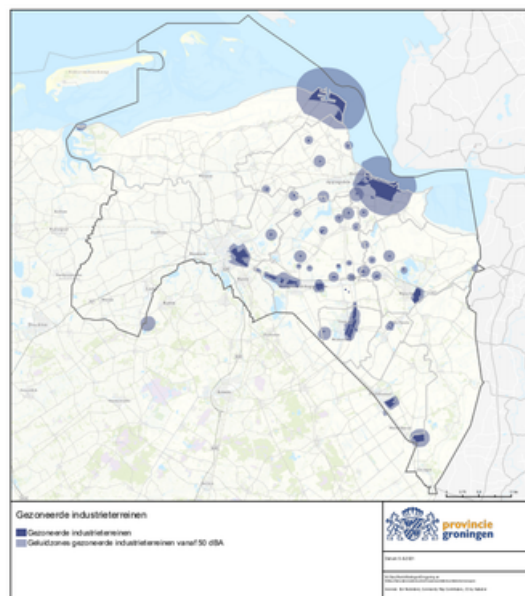

Gezoneerde industrieterreinen onder de Omgevingswet

In veel gemeenten binnen de provincie Groningen zijn industrieterreinen gelegen die zijn gezoneerd volgens de Wet geluidhinder. Binnen de Omgevingswet gaat de systematiek van de geluidzones voor deze industrieterreinen veranderen. Gemeenten met een gezoneerd industrieterrein moeten hiermee aan de slag.

Meerdere gemeenten binnen de provincie hebben één of meer gezoneerde industrieterreinen binnen hun grondgebied. Op www.ruimtelijkeplannen.nl is voor die industrieterreinen een geluidzone rondom het industrieterrein opgenomen, voor veel mensen is deze beter bekend als de 50 dB(A)-contour. Die zone heeft als doel om een ruimtelijke scheiding aan te brengen tussen “geluidgevoelige gebouwen” en bedrijvigheid. Woningbouw binnen de zone is alleen onder voorwaarden mogelijk en bedrijven mogen de zone gezamenlijk vullen met geluid. Om te voorkomen dat de geluidzone wordt overschreden moeten bedrijven doorgaans bij de melding of vergunningaanvraag aangeven hoeveel geluid ze produceren. Dat wat zij aan-

vragen wordt getoetst of het ook binnen de geluidzone past. Er wordt een geluidboekhouding voor het industrieterrein bijgehouden, dit noemen we zonebeheer. Binnen de systematiek van de Omgevingswet gaat de basis hiervan niet veranderen. Het beheer van de geluidruimte van het industrieterrein is nog steeds nodig. Wel moeten gemeenten voor alle gezoneerde industrieterreinen [2] de huidige geluidzones omzetten naar de GPP-systematiek; referentiepunten gelegen rondom het industrieterrein. De afstand van de referentieposities tot het industrieterrein is afhankelijk van het oppervlak van het industrieterrein met een minimum van 50 meter en een maximum van 500 meter. Op deze referentieposities worden geluidproductieplafonds vastgesteld (GPP's). Deze GPP's moeten worden bewaakt (het nieuwe “zonebeheer”). De figuur hieronder geeft een voorbeeld van GPP-posities ten opzichte van de bestaande 50 dB(A)-contour.

Voorbeeld nieuwe GPP-posities ten opzichte van bestaande 50 dB(A)-contour

[2] Ook voor industrieterreinen waar nu het Ministerie van I&W het bevoegd gezag is, zoals voor verschillende defensie terreinen.

Naast de introductie van de GPP's wordt ook voor industrielawaai de Lden ingevoerd. Voor luchtvaart-, weg- en railverkeerlawaai is deze al in 2007 ingevoerd. Deze Lden is een jaargemiddelde geluidbelasting, terwijl de huidige Letmaal gebaseerd is op de maximaal vergunde bedrijfscapaciteit van de bedrijven. De gedachte hierbij is dat de Lden meer recht doet aan de feitelijke geluidemissie van het gehele industrieterrein. Om te voorkomen dat met het invoeren van de Lden de geluidemissie in de nachtperiode toeneemt wordt ook een grenswaarde gesteld voor de nachtperiode (Lnight).

Wanneer een gemeente straks voor een industrieterrein een omgevingsplan wil vaststellen dan is het verplicht om:

1. de bestaande geluidzone om te zetten in GPP-posities;
 2. de waarde van de GPP's vast te stellen op basis van (een zoveel mogelijk) gevulde 50 dB(A)-contour;
 3. een aandachtsgebied rondom het industrieterrein vast te stellen op basis van de onder 2 berekende waarde.
- Dit aandachtsgebied moet worden opgenomen in het Omgevingsplan.

Vooraf bij de eerste twee punten heeft de gemeente een aantal keuzes. Er is een zekere flexibiliteit in het kiezen van de GPP-posities. Op welke manier vul ik de huidige geluidruimte van de zone van het industrieterrein op om de GPP-waarde te bepalen? Houd ik hierbij rekening met de kleinere bedrijven op het industrieterrein? Hoe ga ik om het geluid van binnenvaartschepen binnen de zone? Neem ik 'nestgeluid' hierin mee (zie de brief van de Staatssecretaris van mei 2020)? Hoe ga ik om met mijn zonebeheerplan of geluidreductieplan?

Goed om rekening mee te houden is dat er diverse industrieterreinen zijn gelegen aan de rand van gemeenten, waarbij het dus kan voorkomen dat er aandachtsgebieden van industrieterreinen uit een buurgemeente (of zelfs buurprovincie) in de eigen omgevingsplannen moeten worden opgenomen en andersom. Tijdig overleg is dan gewenst.

Wat betekent dit voor de gemeente?

Het moment waarop de industrieterreinen uiterlijk moeten zijn omgezet is nu nog niet bekend. Hier komt nog een Koninklijk besluit over. De industrieterreinen moeten in ieder geval zijn omgezet wanneer voor een industrieterrein een omgevingsplan wordt opgesteld.

Wanneer de gemeente nu van plan is om voor haar industrieterrein in bijvoorbeeld 2025 een omgevingsplan vast te stellen dan is het van belang om ruim voor die tijd te beginnen met het omzetten van de huidige geluidzone naar de GPP-systematiek. Hierbij moet worden bedacht dat er tijdens dit proces verschillende keuzes moeten worden gemaakt die ervoor zorgen dat het uiteindelijke resultaat openstaat voor bezwaar en beroep. Het omzetten van de huidige geluidzone naar de GPP-systematiek is eenvoudiger wanneer ervoor wordt gezorgd dat het beheer van geluidzone nu al actueel is.

Vaak voert de ODG het zonebeheer al voor jullie uit, maar in ieder geval weten wij welke milieuprocedures er lopen op de industrieterreinen zodat er al heel veel informatie beschikbaar is bij ons.

Sanering wegverkeerslawaaï onder de Omgevingswet

Al sinds de jaren '90 is de overheid bezig met de geluidsanering van woningen die voor 1986 zijn gebouwd en een te hoge geluidbelasting op de gevel hebben en hadden. Niet alle gemeenten in Groningen hebben indertijd (voor 2009) voldaan aan de verplichting de woningen met een hoge geluidbelasting te inventariseren en aanmelden bij het Bureau Sanering Verkeerslawaaï (BSV).

Een aantal gemeentes hebben wel subsidie aangevraagd om hun saneringswoningen (voorheen A-lijst, B-lijst en eindmeldingslijst) te saneren. Deze projecten blijven doorlopen onder de huidige wetgeving. Ook de geluidsanering van de woningen langs spoorwegen en rijkswegen blijft onder de huidige wetgeving uitgevoerd worden. De provincie wordt echter bevoegd gezag voor de woningen met een maatgevende geluidbelasting veroorzaakt door een provinciale weg. Gemeenten blijven verantwoordelijk ook als zij geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om woningen te melden.

Onder de Omgevingswet worden door gemeenten en de provincie nieuwe saneringslijsten opgesteld van geluidgevoelige bestemmingen langs de infrastructuur van de gemeente, het waterschap en de provincie. De grote verschillen zijn dat onder de Omgevingswet alle panden worden bekeken, dus ook de panden gebouwd na 1986 en binnen 30 km/u zones en dat alleen de geluidgevoelige bestemmingen met een geluidbelasting van meer dan 70 dB gesubsidieerd gesaneerd kunnen worden. Alleen voor woningen langs een provinciale weg welke gelegen zijn buiten de bebouwde kom wordt de saneringswaarde 65 dB en hoger. De gemeentes en provincie zijn zelf verantwoordelijk voor het opstellen van deze (verplichte) saneringslijsten. Als basis wordt gebruik gemaakt van dezelfde gegevens als de Basisgeluidemissie (BGE) en de geluidproductieplafonds (GPP's). Wanneer deze lijsten opgesteld moeten zijn, is nog niet bekend.

Naast deze verplichte sanering, komt er een mogelijkheid om geluidgevoelige bestemmingen vrijwillig te saneren. Hiervoor komt een gedeeltelijke subsidie beschikbaar. Hoe hoog deze subsidie is en hoe deze wordt vastgesteld, is nog niet bekend. Dit wordt vastgesteld in de nieuwe Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï (Ssv). Nieuw in deze regeling is de mogelijkheid van een budgetsubsidie voor een periode van vijf jaar. Voor de panden op de vrijwillige saneringslijsten geldt voor gemeentes dat de geluidbelasting tussen de 65 en 70 dB dient te liggen. Voor provincies is ligt de geluidbelasting voor de vrijwillige saneringslijst buiten de bebouwde kom tussen de 60 en 65 dB.

Anders dan nu, zal onder de Omgevingswet in eerste instantie geprobeerd moeten worden het geluid (op de gevel) terug te brengen tot de drempelwaarde. Bijvoorbeeld: als een gebouw gesaneerd moet worden omdat het geluid hoger is dan 70 dB, wordt er in het saneringsprogramma naar gestreefd om het geluid terug te brengen naar 70 dB. Naar verwachting zal de waarde die moet worden bereikt middels bron- en/of overdrachtsmaatregelen 5 dB lager komen te liggen. Hiertoe heeft het ministerie een verzoek om aanpassing van het Aanvullingsbesluit Geluid bij de Staatssecretaris ingediend.

Dat betekent niet automatisch dat er straks minder saneringsmaatregelen worden getroffen dan nu. Voorwaarde blijft namelijk dat de maatregelen financieel doelmatig zijn en dat er geen overwegende bezwaren tegen de maatregelen zijn. Als de streefwaarde op de gevel niet wordt bereikt met bron- en overdrachtsmaatregelen, vindt onderzoek plaats of het geluid in de geluidgevoelige ruimtes hoger is dan de binnenwaarde van 41 dB. Als deze binnenwaarde wordt overschreden, moet het geluid worden teruggebracht tot 38 dB. Voor woningen gebouwd na 1986 geldt een toetswaarde van 36 dB en een realisatiewaarde van 33 dB.

Wat betekent dit voor de gemeente?

De gemeentes gaan zelf de saneringslijsten voor hun gemeentes op basis van de BGE moeten gaan opstellen. Wanneer dit moet gaan gebeuren, zal nog per Koninklijk besluit worden vastgesteld.

Digitaal Stelsel Omgevingswet en Centrale Voorzieningen Geluidgegevens (CVGG)

Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

Het DSO ondersteunt de Omgevingswet. Het biedt een digitaal loket voor het melden en aanvragen van initiatieven in de leefomgeving. Geluid is een specifiek thema in de Omgevingswet dat parallel aan het DSO wordt ingericht via het Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG).

Informatiemodel Geluid (IMG)

De geluidinformatie die het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen moeten gaan leveren aan de CVGG is heel divers. Het varieert van verkeersgegevens, geluidproductiegegevens tot en met gegevens die zijn vastgesteld op een besluit. In het Informatiemodel Geluid staan de afspraken, technische eisen en aanleverspecificaties waaraan de gegevens moeten voldoen, zoals:

- Geluidproductieplafonds (wegen, spoor en industrieterreinen);
- Basisgeluidemissies (wegen, lokaal spoor);
- Windturbines (geluidbrongegevens);
- Luchthavens en schiet- en springterreinen (contouren).

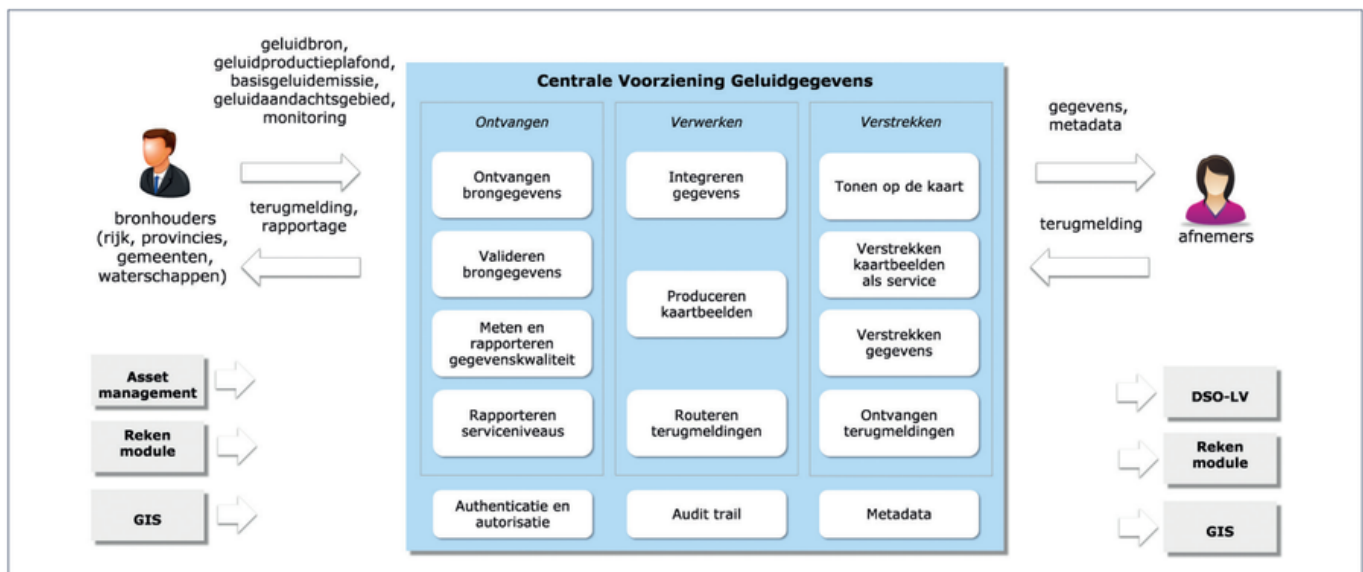
Van 2 juni tot en met 3 juli 2020 lag het Informatiemodel Geluid in consultatie en hebben alle partijen kunnen inspreken. Na verwerking van de commentaren uit de consultatie is versie 1.0 vastgesteld en in november 2020 gepubliceerd. Hiermee ligt vast welke gegevens moeten worden aangeleverd aan de CVGG.

Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG)

De CVGG wordt het digitale systeem voor het uitwisselen van geluidgegevens. Via deze voorziening worden geluidgegevens laagdrempelig en uniform beschikbaar gesteld. Het rijk, provincies, gemeenten en water-

schappen worden verplicht geluidgegevens via deze voorziening te delen. De voorziening zorgt er straks voor dat deze gegevens eenvoudig vindbaar, inzichtelijk en beschikbaar zijn. De focus ligt daarbij op het ondersteunen van akoestisch onderzoek.

Het digitale systeem is momenteel in concept gereed en klaar om getest te worden. Omdat gegevens van RWS en ProRail met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in het CVGG moeten zitten, worden binnenkort de eerste testen uitgevoerd met de datasets van RWS en ProRail. Pas na het vaststellen van de BGE en GPP moeten de gegevens die hieraan ten grondslag liggen, in de CVGG worden opgenomen.

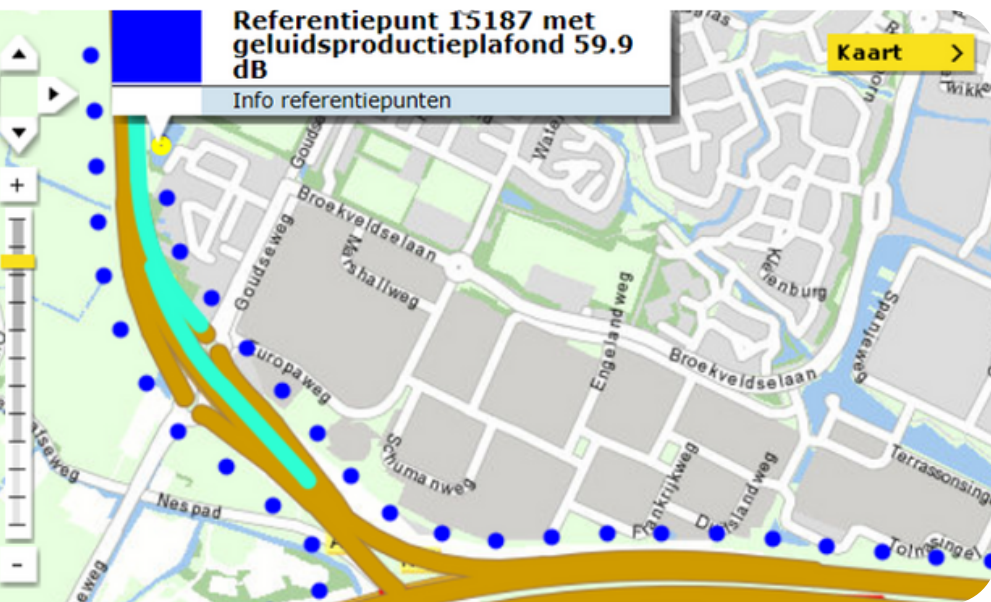
Wat betekent dit voor de gemeente?

Op 1 juli 2022 is de voorziening klaar voor het aanleveren en ontsluiten van geluidgegevens. Vanaf 1 juli 2022 start een overgangstermijn zodat bronhouders hun gegevens op orde kunnen brengen en aanleveren aan de CVGG. De voorziening zal dus in een overgangsperiode van enkele jaren steeds meer gevuld gaan worden. De aangeleverde gegevens zijn in eerste instantie vooral geschikt voor professionele gebruikers ter ondersteuning van akoestisch onderzoek. Het doel is uiteindelijk om samen met bronhouders en andere belanghebbenden geluidgegevens voor iedereen op één plaats, laagdrempelig en uniform beschikbaar te stellen.

Het aanleveren op zich levert de gemeente niet veel werk op als de BGE eenmaal is vastgesteld. Het eenduidig gebruik van gegevens uit de BGE door adviesbureaus kan de gemeente veel werk besparen. Dit is echter ook afhankelijk van de kwaliteit van de dataset die in de CVGG wordt opgenomen. Het is aan te bevelen een goede kwaliteit van de dataset na te streven door anticiperend hierop tijdig goede data te verzamelen. Dit betekent voor veel gemeenten een forse inzet. De ODG kan jullie hierbij ondersteunen. Vaak beschikt de ODG voor een deel al over gegevens van industrieterreinen en wegen.

Geluidproductieplafonds langs provinciale wegen

Het stelsel van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen houdt globaal in dat er aan weerszijden van de betrokken wegen en spoorwegen een keten van punten met het maximaal toegestane geluid komt te liggen. Die punten zijn referentiepunten, dat maximaal toegestane geluid op elk van die referentiepunten zijn de geluidproductieplafonds.

Met de geluidproductieplafonds ligt een bovengrens vast voor de hoeveelheid geluid die van een weg, spoorweg of industrieterrein afkomstig mag zijn. De geluidproductieplafonds moeten door de beheerder van de geluidbron worden nageleefd. Doordat de hoeveelheid geluid afkomstig van de geluidbron begrensd is, is meteen ook het geluid op alle geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van zo'n weg, spoorweg of industrieterrein begrensd.

Enerzijds bieden de geluidproductieplafonds aan de beheerder van de geluidbron een gewaarborgde geluidruimte om het belang van de mobiliteit respectievelijk de industrie te behartigen. Binnen de ruimte van de geluidproductieplafonds kan een weg, spoorweg of industrieterrein zich ontwikkelen, zolang maar aan de plafonds voldaan blijft worden. Anderzijds borgen de geluidproductieplafonds voor de omgeving dat er niet meer geluid gemaakt mag worden dan de plafonds toestaan. Omwonenden worden daardoor beter beschermd tegen een toename van het geluid als gevolg van een geleidelijke maar continue groei van het verkeer. Op deze manier bieden geluidproductieplafonds tegelijk flexibiliteit én zekerheid.

Mochten de geluidproductieplafonds uiteindelijk, om wat voor reden dan ook, niet meer toereikend zijn, dan kunnen ze alleen gewijzigd worden met een openbare besluitvormingsprocedure. In die procedure worden de belangen van omwonenden betrokken en worden zo nodig maatregelen getroffen om de omgeving beter te beschermen.

De geluidproductieplafonds worden vastgelegd in de Centrale voorziening geluidgegevens, die gelinkt zal worden aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Wat betekent dit voor de gemeente?

Op zich hoeft de gemeente niets met de geluidproductieplafonds van provinciale wegen te doen. Bij ontwikkelingen in het aandachtsgebied van de provinciale weg moeten de gegevens die de basis vormen voor de geluidproductieplafonds als uitgangspunt worden genomen. Ontwikkelingen die van invloed zijn op de geluidproductieplafonds moeten worden gemeld bij de provincie. Indien deze ontwikkelingen leiden tot een (vroegtijdige) overschrijding van de plafondwaarden, zal de gemeente maatregelen moeten treffen/vergoeden om deze (vroegtijdige) overschrijding op te heffen of de gevolgen van de overschrijding moeten oplossen.

Tijdslijn: de weg naar 2029

Aanvullingsregeling geluid gepubliceerd 26 maart	Inwerkingtreding Omgevingswet 1 juli	Vaststellen BGE 1 juli	Omgevingsvisie gereed 1 januari		Vaststellen BGE + 1e monitorings- verslag 1 juli	Omgevingsplannen gereed 1 juli
2021	2022	2023	2024	2027	2028	2029
Januari Basisjaar BGE: 4500 mvt/etm	1 juli Geluidbelasting- kaarten gereed (agglomeratie- gemeenten)	18 juli Actieplannen gereed		1 juli Geluidbelasting- kaarten gereed (agglomeratie- gemeenten)	18 juli Actieplannen gereed (agglomeratiegemeenten)	